

RÝCHLOSŤ KONANIA VO VÄZOBNEJ VECI A SPRAVODLIVÝ PROCES

Právo obvineného na to, aby orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovali tak okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávali dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie, nemôže závisieť od toho, či je obvinený stíhaný väzobne alebo na slobode. Väzobné stíhanie obvineného nemôže mať za následok obmedzenie uvedeného práva s poukazom na povinnosť konať a rozhodovať vo väzobných veciach s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 262/2016 z 15. júna 2016)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošikovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť J. G., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody..., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., Hviezdoslavova 468/31, Rimavská Sobota, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marian Dzuroška, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 7/2015 a jeho uznesením z 28. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 7/2015, ako aj uznesením z 28. októbra 2015 p o r u š i l základné právo J. G. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :**I.**

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 262/2016-25 z 23. marca 2016 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť J. G. (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 7/2015 a jeho uznesením z 28. októbra 2015.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na

neverejnóm zasadnutí, keďže sťažovateľ v podaní z 20. mája 2016 a najvyšší súd vo vyjadrení z 2. mája 2016 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 65/2013 z 24. júla 2014 bol sťažovateľ uznaný vinným z pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a ods. 2 písm. a), ako aj § 138 písm. b) Trestného zákona. Bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 42 mesiacov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a bolo mu uložené aj sexuologické liečenie. Poškodené boli odkázané s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Na základe odvolania sťažovateľa a niektorých poškodených rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 90/2014 z 19. novembra 2014 bol rozsudok okresného súdu zrušený vo výroku týkajúcom sa odkázania jednej z poškodených s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie s tým, že krajský súd sám sťažovateľa zaviazal na náhradu škody v prospech poškodenej, pričom odvolanie sťažovateľa zamietol.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudkom krajského súdu a okresného súdu.

Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru.

Za závažné porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces treba podľa sťažovateľa považovať najmä skutočnosť, že najvyšší súd nedal žiadnu odpoveď na podanie sťažovateľa z 29. júna 2015 označené ako doplnenie dovolania. Toto podanie bolo najvyššiemu súdu doručené jednak 29. júna 2015 o 9.20 h faxom a následne toho istého dňa o 13.44 h bolo odovzdané na poštovú prepravu. Napriek tomu z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 sa dá zistiť, že touto časťou dovolania sa najvyšší súd vôbec nezaoberal a ani ho necituje. Celé rozhodnutie zameralo len na podanie z 12. januára 2015 (samotné dovolanie).

Dosiaľ uvedené podľa sťažovateľa znamená, že najvyšší súd nedal žiadnu odpoveď na viacero jeho podstatných námietok uvedených v doplnení dovolania z 29. júna 2015. V tomto podaní sťažovateľ vytýkal, že vo veci konal orgán, ktorý na to nebol oprávnený, a že rozhodnutia všeobecných súdov sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a ktoré všeobecné súdy napriek tomu akceptovali. Znamená to, že uznesenie najvyššieho súdu je nielen arbitrálne a nezlučiteľné s § 1 a § 2 Trestného poriadku a čl. 1 ústavy, ale tiež rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ namieta, že pokiaľ najvyšší súd vôbec nerozhodol o jeho podstatných námietkach z 29. júna 2015, odoprel mu tým prístup k súdnej ochrane.

Sťažovateľ vytýka všeobecným súdom aj ďalšie pochybenia.

Podľa sťažovateľa ako dôkaz nemala byť akceptovaná výpoveď poškodenej N. zo 16. augusta 2013 jednak preto, že sa ho v rozpore s ustanovením § 135 Trestného poriadku zúčastnila jej sestra, ale tiež preto, že sa ho nezúčastnil psychológ, ale psychiatricka dr. C. (nie však ako znalkyňa). Následne dr. C. bola vyšetrovateľom pribratá ako znalkyňa aj na vyšetrenie duševného stavu poškodenej N., ba dokonca aj na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľa. Napriek námietke obhajoby k zmene znalca v súvislosti s vyšetrením duševného stavu poškodenej N. nedošlo a akceptovaný bol znalecký posudok dr. C. Pritom obhajobou vznesená námietka objektívnosti záverov dr. C. bola aktuálna nielen vo vzťahu k sťažovateľovi (u ktorého došlo k zmene znalca), ale aj vo vzťahu k poškodenej N. (u ktorej k zmene nedošlo).

Pokiaľ totiž dr. C. vypracovala oba posudky, len zmenou znalcov u oboch posudzovaných aktérov sa dá vylúčiť akákoľvek pochybnosť o možnosti vzájomného prispôsobenia záverov posudkov.

Sťažovateľ namieta, že výsluchu poškodenej N. 16. augusta 2013 sa nemohol zúčastniť pôvodný obhajca sťažovateľa dr. B., a to preto, aby tam neboli osoby mužského pohlavia. Urobilo sa tak na základe odporúčenia namietanej znalkyne dr. C., ktorá však v čase výsluchu poškodenej N. nebola v procesnom postavení znalkyne a navyše svoje odporúčenie nemohla mať ani exaktne podložené, keďže vyšetrenie nerealizovala a ani nemohla. Takéto obmedzenie práva na obhajobu je neprípustné, nepodložené a nezákonné.

Je tiež podľa názoru sťažovateľa „zaujímavé“, že poškodenej N., ale ani orgánom činným v trestnom konaní mužská prítomnosť pri úkone 15. októbra 2013 (previerka výpovede) vôbec neprekážala. Tohto úkonu sa zúčastnilo okrem dvoch žien až šesť mužov.

Sťažovateľ ďalej namieta, že znalecký posudok dr. C. o vyšetrení duševného stavu poškodenej N. nebolo možné akceptovať ako dôkaz aj preto, lebo bol evidentne realizovaný v rozpore s ustanoveniami § 145 ods. 1, § 135 ods. 1 a § 151 ods. 2 Trestného poriadku. Z uvedených ustanovení totiž vyplýva, že dr. C. by mohla znalecký posudok vypracovať len v prípade, ak by sa výsluchu poškodenej N. zúčastnila už v postavení znalkyne v zmysle § 145 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Pokiaľ sa však tohto úkonu zúčastnila v režime ustanovenia § 135 ods. 1 Trestného poriadku, potom ďalej ako znalkyňa nemohla vystupovať. Mohla by byť len v postavení konzultantky a jej príbratie do konania ako znalkyne by bolo v rozpore s ustanovením § 151 ods. 2 Trestného poriadku (kto pôsobí ako konzultant, nemôže byť v tej istej veci znalcom a nemôže podať ani písomné vyjadrenie). Za nezákonný je potrebné považovať aj výsluch poškodenej N. na hlavnom pojednávaní 24. júla 2014. K jeho realizácii okresný súd pristúpil napriek tomu, že vhodnosť tohto výsluchu nepodložil stanoviskom znalca – psychológa dr. Č., ktorý výsluch neodporučil. Výsluch sa napriek tomu uskutočnil, pričom bez exaktného podkladu (ktorý by sa vzťahoval k dobe realizácie výsluchu) sťažovateľovi nebolo umožnené sa na tomto úkone zúčastniť. Bolo mu tak znemožnené uplatnenie práva na osobnú obhajobu podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku. Pokiaľ okresný súd bez splnenia zákonných podmienok neumožnil sťažovateľovi účasť čo i len na časti hlavného pojednávania, je to dovolací dôvod podľa § 271 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa sťažovateľa rozsudok okresného súdu je založený aj na nesprávnom právnom posúdení skutku uvedeného v bode 5 a vo vzťahu k celému konaniu na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku].

Sťažovateľ namieta, že pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 5 výroku rozsudku, vo výpovediach poškodenej absentuje akákoľvek bližšia konkretizácia konania, a to nielen z hľadiska času, ale aj spôsobu a miesta. Len všeobecne sa tvrdí, že sťažovateľ mal mať s poškodenou v presne nezistenom čase od januára 2013 do 25. júla 2013 pravidelne v rôznych časových intervaloch spravidla jeden-dvakrát za týždeň na rôznych miestach pohlavný styk. Pritom na rozdiel od výsluchu poškodených k bodom 1 až 4 výroku rozsudku vyšetrovateľ sa nezamerával na objektivizovanie skutkového tvrdenia, že aj v období od januára 2013 do 25. júla 2013 malo dochádzať k pohlavnému styku. Poškodená k skutku v bode 5 len všeobecne vypovedala, že od decembra až do augusta sa „furt“ stretávala so sťažovateľom. Navyše v tomto prípade neexistuje ako dôkaz komunikácia na sociálnej sieti, resp. prostredníctvom SMS správ.

Podľa presvedčenia sťažovateľa k bodu 5 výrokovej časti rozsudku nebol daný taký rozsah priamych alebo nepriamych dôkazov, aby sa bez akýchkoľvek pochybností mohlo ustáliť, že sa skutok stal. Za danej dôkaznej situácie bolo nezákonné kvalifikovať konanie sťažovateľa aj podľa § 201 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Podľa ustálenej súdnej praxe k ustanoveniu § 138 písm. b) Trestného zákona je trestný čin spáchaný po dlhší čas, keď je páchaný po dobu aspoň dvoch rokov. Preukázané je len to, že v období od septembra 2012 do decembra 2012 mal sťažovateľ s maloletou poškodenou trikrát pohlavný styk a v júli 2012 ju inak pohlavne zneužil. Za takejto dôkaznej situácie nie sú dané zákonné podmienky na aplikovanie ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona, a to tak z hľadiska pojmového znaku „po dlhší čas“, ale aj z hľadiska intenzity konania. Doba necelého polroka, po ktorú v dlhších časových intervaloch došlo k štyrom stretnutiam s cieľom pohlavného styku, nemôže byť považovaná za závažnejší spôsob konania v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona. V tejto súvislosti neobstojí ani argumentácia prokurátora (akceptovaná najvyšším súdom), podľa ktorej k získaniu dôkazu o komunikácii sťažovateľa s poškodenou cez sociálnu sieť či prostredníctvom SMS správ za obdobie od októbra 2012 do 25. júla 2013 nedošlo len preto, že spoločnosť Facebook sídli v USA a právna pomoc týkajúca sa získania údajov trvá neprimerane dlho. Takéto zdôvodnenie nezabezpečenia jedného z rozhodujúcich dôkazov pre ustálenie právnej kvalifikácie konania je neprijateľné a sťažovateľa poškodzuje.

Podstatné je podľa sťažovateľa ďalej to, že v prípravnom konaní začal trestné stíhanie, vzniesol obvinenie a pripravil návrh na podanie obžaloby vyšetrovateľ Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby stred Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“). Vychádzajúc z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015, inšpekcia nemá kompetenciu začínať trestné stíhanie, vznášať obvinenie, navrhovať podanie obžaloby, ale ani na ďalšie procesné úkony vrátane zabezpečenia internej komunikácie v zmysle Trestného poriadku. Inšpekcia nie je súčasťou Policajného zboru, a preto nemôže vykonávať vyšetrovanie o trestných činoch a preverovať oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, i keď ide o policajta. Nič na tom nemení, že na týchto rozhodnutiach je podpis príslušnej osoby ako vyšetrovateľa Policajného zboru. Trestné stíhanie vo veci sťažovateľa viedol neoprávnený orgán nemajúci kompetencie v zmysle zákona, a preto ním realizované úkony vrátane úkonov zrealizovaných na základe žiadosti inšpekcie sú nezákonné, bez možnosti ich zhojiť, a teda od samotného začiatku nulitné.

Za nezákonné treba podľa sťažovateľa považovať aj získanie internetovej komunikácie a jej následné použitie ako dôkazu. Okrem toho, že táto internetová komunikácia bola získaná na základe žiadosti inšpekcie nemajúcej kompetenciu realizovať vyšetrovanie a s ním súvisiace právne úkony, v čase zabezpečenia internetovej komunikácie konala inšpekcia v rozpore s ustanovením § 58 ods. 7 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“), lebo komunikácia sa netýkala tam určenej kategórie úmyselných trestných činov súvisiacich s terorizmom, s nedovoleným obchodovaním, organizovanou trestnou činnosťou, únikom a ohrozením utajovaných skutočností a trestných činov spáchaných nebezpečným zoskupením. Takto zabezpečenú komunikáciu preto všeobecný súd nemohol pri svojom rozhodovaní vziať do úvahy ako dôkaz.

Sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„1. Základné práva sťažovateľa J. G., podľa čl. 46 ods. 4, čl. 47 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli

rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 90/2014 z 19.11.2014, rozsudkom Okresného súdu v Rimavskej Sobote sp. zn. 4 T 65/2013 z 24.07.2014 a na ne nadväzujúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28.10.2015 porušené.

2) Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 90/2014 z 19.11.2014, rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote sp. zn. 4 T 65/2013 z 24.07.2014 a na ne nadväzujúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28.10.2015 a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby o nej znovu konal a rozhodol.“

Z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu č. k. Kp 3/2016-25 z 2. mája 2016, ako aj z pripojeného vyjadrenia predsedníčky senátu najvyššieho súdu z 28. apríla 2016 (obe vyjadrenia boli doručené ústavnému súdu 12. mája 2016) vyplýva, že najvyšší súd pôvodne plánoval rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa na neverejnom zasadnutí 24. júna 2015. Referujúca sudkyňa 22. júna 2015 vypracovala pracovnú verziu zamýšľaného rozhodnutia. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu doručil najvyššiemu súdu doplnenie dovolania, ktorým dôvody podaného dovolania rozšíril o písm. e) a g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Namietal, že vo veci konal neoprávnený orgán (inšpekčná služba) a že rozhodnutia všeobecných súdov sú založené na nezákonne vykonaných dôkazoch. Na najvyššom súde v tom čase existovali rozdielne stanoviská trestných senátov na zákonnosť pôsobenia inšpekčnej služby a táto nejednotnosť v rozhodovaní mala byť odstránená prijatím stanoviska na mimoriadnom zasadnutí trestnoprávneho kolégia, ktoré sa malo konať v septembri 2015. Z uvedeného dôvodu bolo rozhodovanie o dovolaní sťažovateľa odročené na čas po prijatí stanoviska trestnoprávneho kolégia. Následne bol termín neverejného zasadnutia vo veci určený na 28. október 2015. Referujúca sudkyňa vypracovala pracovnú verziu – návrh zamýšľaného rozhodnutia 6. októbra 2015. Zo sťažnosti vyplýva, že za závažné porušenie práv sťažovateľa treba považovať skutočnosť, že najvyšší súd nedal odpoveď na podanie sťažovateľa z 29. júna 2015 označené ako doplnenie dovolania, touto časťou dovolania sa vôbec nezaoberal, a preto je nielen arbitrárne, ale aj nezlučiteľné s § 1 a § 2 Trestného poriadku, ako aj s čl. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Po preverení situácie predsedníčka senátu najvyššieho súdu zo zberného spisu zistila, že tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého sa najvyšší súd nezaoberal skutočnosťami uvádzanými v doplnení dovolania, je síce na základe jemu doručeného rozhodnutia pochopiteľné, avšak v skutočnosti nepravdivé. Podanie sťažovateľa bolo najvyššiemu súdu doručené faxom 29. júna 2015 a poštou 1. júla 2015. Hneď v deň doručenia podania dala referujúca sudkyňa pokyn trestnej kancelárii, aby táto podanie doručila na vedomie a prípadne na vyjadrenie prokurátorovi a poškodeným. V zápisnici o neverejnom zasadnutí je uvedené, že bolo okrem iného oboznámené dovolanie sťažovateľa, pričom sa tým malo na mysli dovolanie ako celok, teda aj doplnenie dovolania. Referujúca sudkyňa podala na neverejnom zasadnutí správu o stave veci, teda podala informáciu o celom spise, t. j. o všetkých písomnostiach významných pre rozhodnutie. Z obsahu návrhu rozhodnutia vypracovaného 6. októbra 2015 vyplýva, že najvyšší súd sa na strane 6, 13 a 14 návrhu rozhodnutia podrobne a dôsledne zaoberal aj skutočnosťami namietanými sťažovateľom v doplnení dovolania. Treba priznať, že administratívnou chybou sa stalo, že okrem iných aj sťažovateľovi bolo doručované rozhodnutie vypracované pôvodne na termín neverejného zasadnutia určeného na 24. jún 2015.

Z repliky právneho zástupcu sťažovateľa z 20. mája 2016 doručenej ústavnému súdu 26. mája 2016 vyplýva, že všetky relevantné dôvody boli už uvedené v sťažnosti a na nich v celom rozsahu zotrúva. Samotný najvyšší súd pochybenie potvrdil.

II.

Z podania obhajcu sťažovateľa (totožného s jeho terajším právnym zástupcom, pozn.) z 29. júna 2015 adresovaného najvyššiemu súdu k sp. zn. 3 Tdo 7/2015 vyplýva, že ním dopĺňa dovolanie podané 12. januára 2015 proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 90/2014 z 19. novembra 2014. Poukazuje na to, že trestné stíhanie, následné vznesenie obvinenia, ako aj podanie žaloby realizovala inšpekcia, a to aj napriek tomu, že takéto právomoci nemá, keďže nie je súčasťou Policajného zboru a nemôže vykonávať vyšetrovanie o trestných činoch. Inšpekcia nie je súčasťou Policajného zboru, čo vyplýva z jej zrušenia v rámci Policajného zboru, ako to konštatuje najvyšší súd v precedentnom rozsudku sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015. Trestné stíhanie preto viedol neoprávnený orgán bez zákonných kompetencií. Ním realizované úkony vrátane úkonov realizovaných na základe jeho žiadosti sú nezákonné, bez možnosti ich zhojiť, a teda od samotného počiatku nulitné. Nezákonné bolo aj získanie internetovej komunikácie a jej následné použitie ako dôkazu. Okrem toho, že táto internetová komunikácia bola získaná na základe žiadosti inšpekcie nemajúcej kompetenciu realizovať vyšetrovanie, navyše komunikácia sa netýkala úmyselných trestných činov uvedených v ustanovení § 58 ods. 7 zákona o elektronických komunikáciách (trestných činov súvisiacich s terorizmom, nedovoleným obchodovaním, organizovanou trestnou činnosťou, únikom a ohrozením utajovaných skutočností a trestných činov spáchaných nebezpečným zoskupením). Takto zabezpečenú komunikáciu nemohol všeobecný súd pri svojom rozhodovaní vziať do úvahy ako dôkaz. Uvedenými skutočnosťami sú dané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vo veci konal orgán, ktorý na takéto konanie nebol oprávnený), ako aj podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom).

Z protokolu o odoslaní dokumentu vyplýva, že na faxové číslo... bol 29. júna 2015 o 9.24 h odoslaný dokument, pričom prenos bol ukončený toho istého dňa o 9.26 h.

Z podacieho lístka doporučenej zásielky vyplýva, že právny zástupca sťažovateľa 29. júna 2015 o 13.44 h podal doporučený list 2. triedy pod podacím číslom... z hmotnosťou 0,032 kg na Pošte Rimavská Sobota 1 adresovaný najvyššiemu súdu.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že faxované podanie obhajcu sťažovateľa z 29. júna 2015 bolo najvyššiemu súdu doručené toho istého dňa o 9.24 h a je v spise založené na č. l. 1350 až 1352. Ďalej poštou zaslané podanie obhajcu sťažovateľa z 29. júna 2015 bolo najvyššiemu súdu doručené 1. júla 2015 a je založené v spise na č. l. 1353 až 1355.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 vyplýva, že ním bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 90/2014 z 19. novembra 2014, resp. rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 65/2013 z 24. júla 2014.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovateľ podal proti rozsudkom všeobecných súdov 12. januára 2015 dovolanie z dôvodov ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), d), g) a i) Trestného poriadku. Podľa názoru najvyššieho súdu nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), d), g) a i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), zo spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v celom konaní dôsledne využil právo na obhajobu. Sám si obhajcu zvolil, resp. zmenil voľbu obhajcu, pričom obhajcovia sa zúčastňovali všetkých úkonov konania. Nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého jeho obhajcovi bolo znemožnené zúčastniť sa výsluchu poškodenej N.

16. augusta 2014. Tento výsluch sa vykonal v prítomnosti obhajcu sťažovateľa a v súlade s § 135 ods. 1 Trestného poriadku. Obhajca sa nachádzal vo vedľajšej miestnosti, z ktorej mohol sledovať obrazovo-zvukový záznam a mal možnosť klásť poškodenej otázky. Neobstojí ani námietka, podľa ktorej pri výsluchu bola prítomná sestra poškodenej a psychiatricka, hoci podľa názoru sťažovateľa mal byť prizvaný psychológ. Ustanovenie § 135 ods. 1 Trestného poriadku rešpektuje rozumovú, duševnú a mravnú úroveň svedkov mladších ako 18 rokov. Predpísaný postup nie je určený na každý výsluch svedka mladšieho ako 18 rokov, ale len na prípady, kedy je táto osoba vypočúvaná o okolnostiach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj. Treba brať ohľad na to, aby výsluch takej osoby bol obzvlášť ohľaduplný a po obsahovej stránke čo najúplnejší, aby takú osobu nebolo potrebné opätovne predvolávať a tým jej pripomínať udalosti, ktoré veľmi často nepriaznivo ovplyvnili jej psychický vývoj. Pribratie pedagóga, inej osoby majúcej skúsenosti s výchovou mládeže alebo znalca je obligatórne. Za inú osobu majúcu skúsenosti s výchovou mládeže treba považovať predovšetkým detského psychiatra alebo detského psychológa. Pribratá osoba musí byť prítomná pri celom výsluchu svedka. Pribratá osoba môže byť vypočúvaná len k spôsobu, akým bol výsluch svedka vykonávaný, resp. k spôsobu, ktorým vypočúvaná osoba vypovedala, alebo k správnosti a úplnosti zápisnice o výsluchu, nie však k iným skutočnostiam. Nemôže teda nahradzovať obsah svedeckej výpovede maloletej osoby, ale ani ho dopĺňovať. Cieľom pribratia niektorej z uvedených osôb je, aby prispela k správne vedeniu výsluchu, a to z hľadiska všetkých skutočností, ktoré môžu mať vplyv na vypočúvanú maloletú osobu. Zároveň je odborník schopný konkretizovať stupeň duševného a mravného vývoja takejto osoby. Nič nebráni tomu, aby tu uvedená osoba (pedagóg, psychiater) bola zároveň vo veci znalcom pribratým, napr. k psychologickému vyšetreniu maloletého svedka.

Tým je daná odpoveď aj na námietku sťažovateľa týkajúcu sa dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorej dr. C. bola pribratá na vypracovanie znaleckého posudku na vyšetrenie duševného stavu poškodenej N. O spôsobe výsluchu a prítomnosti osôb pri výsluchu maloletej, rešpektujúc citované ustanovenie a žiadosť maloletej, rozhodla vyšetrovateľka. Maloletá žiadala, aby pri výsluchu nebol prítomný jej otec a ani iná osoba mužského pohlavia, ale jej sestra V. ako morálna podpora. V tejto súvislosti zákon nebol porušený.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) a d) Trestného poriadku sťažovateľ uviedol, že výsluch poškodenej N. na hlavnom pojednávaní 24. júla 2014 bol nezákonný, keďže ho neodporučil psychológ. V skutočnosti sa výsluch nevykonal na hlavnom pojednávaní 24. júla 2014, ale na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní 17. júla 2014. Nariadil ho krajský súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí z 23. apríla 2014. Výsluch bol realizovaný v neprítomnosti sťažovateľa vzhľadom na osobu maloletej, ako aj vzhľadom na predmet výsluchu, čo je v súlade s Trestným poriadkom. Sťažovateľ bol s obsahom výsluchu oboznámený a nemal k nemu žiadne pripomienky. Pri výsluchu bol prítomný obhajca sťažovateľa, ktorý dával svedkyni doplňujúce otázky.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotno-právneho ustanovenia) treba uviesť, že sťažovateľ namietal právne posúdenie skutku v bode 5 výrokovej časti skutku a vo vzťahu k celému konaniu nesprávne použitie hmotno-právneho ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona. V tejto súvislosti sa najvyšší súd plne stotožňuje s názorom krajského súdu.

Čo sa týka námietky, že v spise nie je komunikácia na sociálnej sieti alebo prostredníctvom SMS správ, treba uviesť, že komunikácia prebiehala len prostredníctvom sociálnej siete Facebook a Azet. Spoločnosť, ktorá prevádzkuje Facebook, sídli v USA. Právna pomoc týkajúca sa získania údajov z jej databázy trvá neprimerane dlho a vzhľadom na to, že vec bola riešená väzobne, spôsobila by neprimerané prietahy a nedodržanie lehoty trvania väzby. Dozorová prokurátorka preto rozhodla, že žiadosť o právnu pomoc justičnému orgánu USA nebude podaná, keďže boli zabezpečené aj iné dôkazy, ktoré sťažovateľa zo skutku v bode 5 usvedčovali.

Vzhľadom na výsledky dokazovania mali sudy preukázané, že skutky v bodoch 1 až 4 sú preukázané, k týmto sa sťažovateľ priznal a urobil k nim vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda že nepopiera spáchanie týchto skutkov. Vo vzťahu k bodu 5 obžaloby dospeli k záveru, že sa sťažovateľ tohto skutku dopustil tak, ako to je uvedené v obžalobe. Jedinou spornou otázkou v rámci dokazovania bol závažnejší spôsob konania, čo predstavuje dlhší čas. V tejto súvislosti treba poukázať na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 6/2012, podľa ktorého v prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou, bude „dlhší čas“ kratší ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou, pričom všeobecne sa za dlhší čas považuje doba 6 mesiacov. V danom prípade boli skutky spáchané v období od júla 2012 do 25. júla 2013, teda po dobu jedného roka, čo súdna prax považuje za dlhší čas. Obdobie jedného roka je omnoho dlhšie, než je pri takomto trestnom čine v priemere bežné a jednotlivé čiastkové útoky boli v pravidelnom slede 12 mesiacov vždy po niekoľkých týždňoch.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Sťažovateľ jednak namieta, že najvyšší súd sa nezaoberal doplnením jeho dovolania, hoci toto podanie obsahovalo závažné argumenty, ale je tiež toho názoru, že nebolo možné odmietnuť doplnenie dokazovania skúmaním komunikácie na sociálnej sieti prostredníctvom medzinárodného dožiadania len preto, že jeho vec sa riešila väzobne a že by to znamenalo predĺženie prípravného konania.

Najvyšší súd nepopiera, že uznesenie doručené sťažovateľovi a jeho obhajcovi sa argumentáciou vyplývajúcou z doplnenia dovolania nezaoberalo, pretože administratívnou chybou bola doručená nesprávna (skoršia) verzia uznesenia. K namietanému odmietnutiu doplnenia dokazovania sa najvyšší súd nevyjadril.

V súvislosti s námietkou, podľa ktorej sa najvyšší súd v odôvodnení uznesenia vôbec nezaoberal doplnením dovolania, treba zo skutkového hľadiska považovať medzi účastníkmi konania za nesporné, že z doručeného uznesenia najvyššieho súdu existencia doplnenia dovolania, resp. v nej obsiahnutá ďalšia argumentácia vôbec nevyplýva.

Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 417/2014).

Hlavným argumentom, ktorý sťažovateľ v doplnení dovolania uplatnil, bolo tvrdenie, podľa ktorého v prípravnom konaní trestné stíhanie viedla, resp. vec vyšetrovala inšpekcia, hoci na to nemá právomoc, keďže nie je súčasťou Policajného zboru. Sťažovateľ pritom poukázal na precedentné rozhodnutie najvyššieho súdu v uvedenom zmysle.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno pochybovať o tom, že uvedená námietka má význam pre rozhodnutie. Nakoniec rovnakého názoru bol očividne aj najvyšší súd, ktorý sa rozhodol vyčkat' na stanovisko trestnoprávneho kolégia, ktoré sa malo otázkou zaoberať.

Za uvedeného stavu najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s nevysporiadaním sa s doplnením dovolania (bod 1 výroku nálezu).

Treba tiež poznamenať, že obrana najvyššieho súdu, podľa ktorej v dôsledku administratívnej chyby bola doručená nesprávna verzia uznesenia (ktorá vzhľadom na čas, kedy bola skoncipovaná, ešte nemohla doplňujúcu argumentáciu sťažovateľa zohľadniť a na ňu reagovať, keďže k doplneniu dovolania došlo neskôr), nemôže nič meniť na dôvodnosti uplatnenej námietky sťažovateľa.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej nebolo možné odmietnuť doplnenie dokazovania skúmaním komunikácie na sociálnej sieti prostredníctvom medzinárodného dožiadania len preto, že trestná vec sa riešila väzobne a že by to znamenalo predĺženie prípravného konania, poukazuje ústavný súd na výslovné konštatovanie najvyššieho súdu v jeho uznesení sp. z. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015, podľa ktorého komunikácia medzi sťažovateľom a poškodenou prebiehala len prostredníctvom sociálnej siete Facebook a Azet, pričom spoločnosť prevádzkujúca Facebook sídli v USA a právna pomoc týkajúca sa získania údajov z jej databázy by trvala neprímerane dlho a spôsobila by v tejto väzobne riešenej veci neprímerané prietahy a nedodržanie lehoty trvania väzby. Najvyšší súd k tomu dodal, že z tohto dôvodu dozorová prokurátorka rozhodla, že žiadosť o právnu pomoc justičnému orgánu USA nebude podaná, pretože boli zabezpečené aj iné dôkazy, ktoré sťažovateľa zo skutku v bode 5 usvedčovali.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa presvedčenia ústavného súdu právo obvineného na to, aby orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovali okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávali dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie, nemôže závisieť od toho, či je obvinený stíhaný väzobne alebo na slobode. Väzobné stíhanie obvineného nemôže mať za následok obmedzenie uvedeného práva s poukazom na povinnosť konať a rozhodovať vo väzobných veciach s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

Z použitej argumentácie najvyššieho súdu vyplýva, že podľa jeho názoru (zhodného s názorom prokurátora) v prípade neväzobného stíhania sťažovateľa prichádzalo do úvahy preverovať jeho obhajobu aj prostredníctvom dožiadania adresovaného príslušným justičným orgánom USA, avšak vzhľadom na časovú náročnosť takéhoto úkonu pri väzobnom stíhaní to, vychádzajúc z prípustnej dĺžky obmedzenia osobnej slobody väzbou, nebolo možné.

Z uvedených dôvodov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v súvislosti s odôvodnením nevyžiadania údajov z databázy sociálnej siete Facebook a Azet (bod 1 výroku nálezu).

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu a vysporiada sa s námietkami sťažovateľa uvedenými v doplnení dovolania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.